

Beleid Vreedzame School

OBS De Zwarm

Geesbrug

November 2016

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	3
2. Leer- en ontwikkelingsdoelen	4
3. Omgaan met regels en afspraken	5
4. Kernpunten voor leerkrachten.....	6
5. Kernpunten voor ouders	6
6. Kernpunten voor leerlingen	6
7. Conflicthantering.....	7
8. Mediatie	7
9. Wat verstaan we onder ongewenst gedrag?	8
8.1 Pestgedrag.....	8
8.2 Digitaal Pestgedrag	8
8.3 Onaangepast gedrag	9
8.4 Grensoverschrijdend gedrag	9
10. Signaleren.....	9
10.1 Pestgedrag.....	9
10.2 Digitaal pestgedrag	10
10.3 Onaangepast gedrag	10
10.4 Grensoverschrijdend gedrag	11
11. De aanpak van ongewenst gedrag	11
11.1 Algemeen	11
11.2 De aanpak van pestgedrag (inclusief digitaal pestgedrag).....	11
11.3 De aanpak van onaangepast gedrag	13
11.4 De aanpak van grensoverschrijdend gedrag	13
12. Leerling-volg-systeem	14
Bijlage Overzicht regels.....	15

1. INLEIDING

Op De Zwarm is constante aandacht voor ons pedagogisch klimaat. De zorg voor het pedagogische klimaat en in het bijzonder de zorg voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen is een speerpunt op onze school. Ons doel is een optimale persoonlijkheidsontwikkeling van ieder kind op cognitief en sociaal-emotioneel gebied. Daarom heeft De Zwarm ervoor gekozen zich te ontwikkelen tot “**Vreedzame School**”.

Het team is geschoold in het geven van de lessen van de Vreedzame School in de klas. De Vreedzame School is gericht op het creëren en behouden van een positief pedagogisch klimaat in de klas, binnen de school en op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.

De Vreedzame School streeft er naar om kinderen te leren:

- op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan;
- op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen;
- constructief conflicten op te lossen;
- verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap;
- open te staan voor verschillen tussen mensen.

Het programma wil niet alleen kinderen bovenstaande sociale competenties leren, maar vooral ook een positief sociaal en moreel klimaat in de school creëren, waar een opvoedende en gedragsregulerende werking van uitgaat.

Een goede leerkracht moet pedagogisch vaardig zijn. Op onze school moet elke leerkracht de opleiding van de Vreedzame School hebben gevolgd en vanuit dit concept een positief pedagogisch klimaat kunnen opbouwen in de eigen groep en in de school.

Dit beleidsstuk levert hieraan een bijdrage. Het is opgesteld om proactief te kunnen anticiperen op allerlei situaties waarmee kinderen te maken krijgen op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling. Ook is het doel van dit document dat het voor alle partijen van de school helder is hoe wij hiermee omgaan.

Dit beleidsstuk bevat verschillende protocollen, zoals een pestprotocol en een stappenplan conflictbeheersing, die als bijlagen aan dit document worden toegevoegd en waarnaar in de tekst verwezen zal worden.

2. LEER- EN ONTWIKKELINGSDOELEN

Op schoolniveau streeft het programma van de Vreedzame School naar een positief sociaal en moreel klimaat, waarin: leerkrachten prettig werken, handelingsverlegenheid bij leerkrachten voorkomen wordt, kinderen zich veilig voelen, kinderen zich gehoord en gezien voelen, iedereen bereid is zich te verplaatsen in de ander, iedereen op een positieve manier met elkaar omgaat, de eigen kracht van kinderen benut wordt.

Uit het overzicht blijkt wel dat als in De Vreedzame School gesproken wordt over 'democratisch burgerschap' het niet zozeer gaat om het naleven van de wetten of het gaan stemmen als er verkiezingen zijn. Het gaat vooral over de wijze waarop wij met elkaar omgaan:

- Houden we rekening met elkaar in plaats van alleen met onszelf?
- Hoe zorgen we voor een goed evenwicht tussen individuele vrijheid enerzijds en verantwoordelijkheid en sociale betrokkenheid anderzijds?
- Hoe gaan we om met verschil van mening?
- Hoe komen we tot een gezamenlijk besluit?
- Hoe lossen we conflicten op?
- Voelen we ons verantwoordelijk voor de gemeenschap?
- In hoeverre zijn we bereid om ons in te leven in elkaar, in de cultuur of de levensstijl van anderen?
- Hoe gaan we om met situaties waarin sprake is van onrechtvaardigheid?
- Stellen we ons actief op als andere kinderen gepest worden?

3. OMGAAN MET REGELS EN AFSPRAKEN

Onze schoolregels zijn gekoppeld aan de uitgangspunten van de Vreedzame School en hangen zichtbaar in de school. De regels gelden in en om de school.

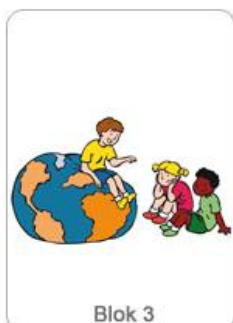
Blok 1

We horen bij elkaar

Blok 2

We lossen conflicten zelf op

Blok 3

We hebben oor voor elkaar

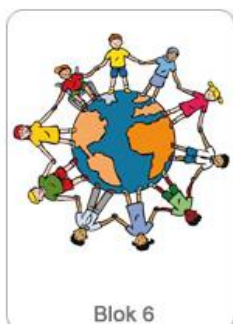
Blok 4

We hebben hart voor elkaar

Blok 5

We dragen allemaal een steentje bij

Blok 6

We zijn allemaal anders

Naast bovengenoemde afspraken hebben we algemene regels en regels op klassenniveau. Hieronder noemen we een aantal voorbeelden:

Algemene regels:

- Als de eerste bel gaat, ga ik meteen naar binnen
- Ik loop rustig in de school
- Op school gebruik ik geen mobiele telefoon
- Ik zorg dat alles netjes blijft (o.a. toiletten)
- Ik blijf van de spullen van andere kinderen af
-

Voorbeelden van regels op klassenniveau:

- Ik steek mijn vinger op als ik iets wil zeggen.
- Ik berg mijn spullen netjes op in mijn laatje/vak.
- Ik luister als een ander iets vertelt in de groep.
- Als de juf/meester praat, ben ik stil.

Aan het begin van het schooljaar stellen de leerlingen samen met de leerkracht groepsregels op. Deze worden opgehangen in het lokaal.

Aan het begin van elke schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken in het kader van groepsvorming.

4. KERNPUNTEN VOOR LEERKRACHTEN

- Begrip. Leerkracht kan begrip opbrengen voor gedachten- en leefwereld van kinderen.
- Respectvol. Leerkracht neemt kinderen serieus en respecteert hun reacties.
- Vriendelijk. Praat rustig, kijkt kinderen aan, snauwt en schreeuwt niet.
- Optimisme. Verwacht dat het met het kind goed zal aflopen.
- Rustig. Leerkracht beweegt zich rustig, praat rustig, reageert rustig, is voorspelbaar.
- Voegt daden bij woorden/is echt. Meent wat hij zegt. Geeft duidelijke regels en grenzen.
- Corrigeert opbouwend: geeft tips.
- Moedigt onafhankelijkheid aan / durft los te laten.
- Heeft hoge verwachtingen van eigen verantwoordelijkheid van kinderen.
- Vertrouwt kinderen, ouders en collegae.
- Denkt positief kritisch na over eigen functioneren.
- Stelt welzijn van het kind voorop.
- Richt zich niet op uiterlijke schijn.
- Neemt verantwoordelijkheid voor een rustige/veilige sfeer in de klas, op de gang, in de school.

5. KERNPUNTEN VOOR OUDERS

- Maakt u zich zorgen over het welzijn van uw kind, dan bespreekt u met de leerkracht een oplossing die goed is voor uw kind, de ouders, de leerkracht, de klas, de school, de buurt.
- De school gaat niet in gesprek als u oplossingen wilt afdwingen, die goed zijn voor uw kind en voor uzelf, maar niet goed zijn voor anderen zoals de klasgenoten, de school, de buurt.
- U gedraagt zich oplossingsgericht.
- Het is niet belangrijk of u erbij hoort, maar of u de dingen doet die bij u horen.
- Buiten de school is het een zaak van het kind zelf en de ouders (of openbaar gezag).
- Zoek naar een goede balans tussen beschermen en loslaten, zodat uw kind komt tot een optimale sociaal-emotionele ontwikkeling. Het kind heeft naast veel goede voorbeelden, ruimte nodig om zelf te leren denken en handelen.
- We spreken met respect over andermans kind en andermans opvoeding.

6. KERNPUNTEN VOOR LEERINGEN

- Niet iedereen is jouw vriend en dat geeft niet.
- Doet iemand raar, dan zeg je er wat van.
- Je stapt naar een maatje, gaat het door dan zoek je steun bij de mediator of de leerkracht.

- Buiten de school is het een zaak van het kind zelf en de ouders (of openbaar gezag).
- Doe dingen waar je blij van wordt en let erop of anderen ook blij worden van jouw reacties en opvattingen.
- Het is niet van belang 'of je erbij hoort' maar of je bij jezelf hoort.

7. CONFLICTHANTERING

Onderstaand stappenplan wordt toegepast:

Conflict of ruzie? Praat het uit!

Stap 1:

STOP!

Eerst maar even afkoelen...

Stap 2:

Gedraag je als een gele bij:

Wat wil ik? Wat wil jij?

*Luister naar elkaar en
praat er over!*

Stap 3:

*Probeer een win-win oplossing
te vinden.*

Allebei blij!

Stap 4:

*Geef elkaar een hand en voer
jullie samen bedachte oplossing
uit!*

*Gelukkig is het weer vreedzaam
in en op De Zwarm!*

8. MEDIATIE

Een belangrijk onderdeel van De Vreedzame School is mediatie. Mediatie is bemiddeling bij conflicten. Alle leerlingen leren wat mediatie is, maar daarnaast worden ook enkele leerlingen opgeleid om de rol van leerling-mediator te vervullen. Zo nemen de kinderen zelf de verantwoordelijkheid voor het oplossen van conflicten op school.

Acht Leerlingen zijn opgeleid tot mediator. In drie bijeenkomsten leren zij welke eigenschappen een mediator moet hebben, op welke manier je mediatie houdt en oefenen ze met het uitvoeren van mediatie. Na afloop ontvangen ze een diploma.

De mediators vormen telkens een tweetal. Dat betekent dat er elke dag twee andere kinderen in de pauze 'dienst hebben'. Ze zijn duidelijk herkenbaar aan hun hesje en de foto's van de mediators zijn duidelijk zichtbaar in de hal. Als er een ruzie of conflict ontstaat waar deze kinderen bij kunnen bemiddelen, dan zullen zij dit met deze kinderen proberen op te lossen.

Tijdens het bemiddelen wordt het volgende stappenplan gehanteerd:

- Introductie > namen zeggen, rustige plek zoeken, regels bespreken;
- luisteren > per kind vragen wat het probleem is, gevoel van de kinderen benoemen (boos, verdrietig) en de verhalen samenvatten;
- zoeken naar oplossingen > alle partijen zoveel mogelijk oplossingen laten bedenken;
- kiezen van een oplossing > de partijen een oplossing helpen kiezen waar ze het mee eens zijn;
- vervolgens feliciteert de mediator de kinderen met het oplossen van het probleem en vult een mediatieformulier in.

Natuurlijk zijn hiermee niet meteen alle problemen en ruzies op het schoolplein opgelost en natuurlijk kunnen de mediators niet in alle gevallen bemiddelen. Maar mediatie door kinderen en begeleiding door leerkrachten draagt bij aan het gevoel dat we samen verantwoordelijk zijn voor een prettige en veilige school.

9. WAT VERSTAAN WE ONDER ONGEWENST GEDRAG?

8.1 PESTGEDRAG

Bij pesten wordt iemand getreiterd en is er sprake van herhalende, kwetsende machtsuitoefening tegenover specifieke slachtoffers. De leerling die pest heeft geen positieve bedoelingen, maar wil iemand pijn doen en kwetsen. Voor het slachtoffer is dit een bedreigende situatie. Het gevoel van veiligheid wordt aangetast. Meestal gebeurt het pesten stiekem.

Pesten is iets anders dan plagen. Bij plagen zijn kinderen aan elkaar gewaagd. Het is een spelletje dat niet altijd leuk is, maar ook niet bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

8.2 DIGITAAL PESTGEDRAG

Digitaal pesten Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Digitaal pesten gebeurt vaak buiten de school, omdat het binnen de school niet toegestaan is om de sociale media te gebruiken. Het ruziën en pesten gaat op school wel vaak door. Schoolresultaten lijden eronder en er ontstaat een onveilig klimaat. Het digitaal pesten is een groeiend probleem. We willen het digitaal pesten daarom een eigen plaats geven binnen dit beleidsdocument. Dit document stuurt aan op een integrale aanpak in samenwerking met de ouders.

Er zijn verschillende vormen van digitaal pesten: anonieme berichten versturen via sociale netwerksites en WhatsApp, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping en het versturen van een e-mail bom. Schrikbarend is te weten dat 20% van de leerlingen te maken heeft met digitaal pesten. Niet al deze vormen zal je vinden op de basisschool maar toch is het van belang te weten waarin digitaal pesten kan ontaarden. De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten.

8.3 ONAANGEPAST GEDRAG

Onder onaangepast gedrag verstaan wij gedrag waarbij geen rekening wordt gehouden met anderen of met de gevoelens van anderen of de spullen van anderen. We verwachten van onze kinderen, ouders en leerkrachten dat ze onenigheden of conflicten respectvol uitpraten. Brutale uitingen of het niet luisteren naar volwassenen zijn voorbeelden die vallen onder dit gedrag.

8.4 GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Als er gebruik wordt gemaakt van geweld, zowel fysiek als verbaal, valt dit onder grensoverschrijdend gedrag.

10. SIGNALEREN

10.1 PESTGEDRAG

Vaak kunnen leerkrachten en ouders door middel van observeren signalen van pestgedrag opvangen. Hieronder staan een aantal signalen die zouden kunnen voorkomen.

Verschillende signalen bij de leerling die gepest wordt:

- Het kind heeft blauwe plekken, schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken, verliest vaak spullen.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, heeft stemmingswisselingen met driftbuien.
- Een kind kan ook onhandelbaar, agressief en overspannen reageren.
- Het kind staat dikwijls alleen op het speelplein; er komen geen vriendjes thuis en het wordt niet uitgenodigd.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht.
- Het kind wordt als laatste gekozen.
- De schoolresultaten worden opeens slechter.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk en figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zoekt redenen om niet naar school te hoeven.

Verschillende signalen bij de leerling die pest:

- Zijn/haar vriendjes zijn volgzame meelopers.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Zijn/haar vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort is een zwakkeling of zelfs een vijand.
- Het kind is regelmatig brutaal tegenover een zwakkere. Dit kan ook een ouder zijn.
- Het kind kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden en verdraagt geen kritiek.
- Het kind kan zich thuis anders gedragen dan op school en andersom.

10.2 DIGITAAL PESTGEDRAG

Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis gebruik gemaakt wordt van chatprogramma's, of er e-mailcontacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen en risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde middels voorlichtingslessen van bureau HALT. Wanneer ouders merken dat hun kind digitaal gepest wordt, verwachten wij dat zij de school hiervan op de hoogte stellen. Leerlingen kunnen altijd met hun problemen bij de leerkracht terecht. Zij kunnen dus ook zelf de leerkracht op de hoogte stellen van het pesten. Om de ernst van de situatie in te schatten is het van belang dat de leerkracht inzicht heeft in de dingen die aan het kind gemeld worden (bv. door het maken van een printscreen of laten zien van berichten). Aan de hand van deze gegevens kunnen we met elkaar bespreken hoe u dit pestgedrag aan kunt pakken en of het nodig is dat de leerkracht u hierin helpt. Signalen betreffende digitaal pesten nemen we altijd serieus.

10.3 ONAANGEPAST GEDRAG

Dit kunnen we signaleren door te observeren hoe kinderen met elkaar en met de spullen van school en anderen omgaan en door goed te kijken naar het gedrag dat een kind tegen volwassenen laat zien.

Voorbeelden van signalen:

- Het niet accepteren van aanwijzingen van volwassenen.
- Op een negatieve manier in discussie gaan.
- Brutale antwoorden geven.
- Niet luisteren naar ideeën of inbreng van andere kinderen
- Niet opruimen van gemeenschappelijke spullen
- Niet netjes omgaan met de materialen

10.4 GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Wij keuren grensoverschrijdend gedrag van leerlingen altijd af.

Voorbeelden van dit gedrag zijn:

- Alle vormen van fysiek geweld.
- Alle vormen van verbaal geweld, te denken valt aan grove scheldwoorden die kwetsend zijn voor anderen.

11. DE AANPAK VAN ONGEWENST GEDRAG

11.1 ALGEMEEN

Wij schenken aandacht aan sociale competenties en vaardigheden. Wij gebruiken hier het programma 'De Vreedzame School' voor. De Vreedzame School beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

Als een kind ongewenst gedrag laat zien of slachtoffer is van ongewenst gedrag, wordt dit genoteerd in het leerlingvolgsysteem. Zo kunnen we bijhouden of het om incidenten gaat of dat er sprake is van een patroon.

11.2 DE AANPAK VAN PESTGEDRAG (INCLUSIEF DIGITAAL PESTGEDRAG)

Ondanks deze preventieve aanpak kan het toch voorkomen dat pesten de kop opsteekt. Wanneer dat gebeurt hanteren wij een directe aanpak: de vijfsporenaanpak.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
  - Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
  - Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
  - Samen met het kind werken aan mogelijke oplossingen.
  - Ouders op de hoogte brengen.
  - Zo nodig zorgen in overleg met ouders dat het kind deskundige hulp krijgt.
2. Steun bieden aan de leerling die pest.
  - Met het kind bespreken wat pesten voor een ander kind betekent.
  - Het kind helpen om op een positieve manier relaties met anderen te onderhouden.
  - Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
  - Ouders op de hoogte brengen.

- Zo nodig zorgen in overleg met ouders dat het kind deskundige hulp krijgt.
3. De zwijgende middengroep betrekken bij de oplossing van het pestprobleem.
    - Met de kinderen praten over pesten en hun eigen rol daarin.
    - Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossing.
    - Samen met de kinderen werken aan een oplossing, waarbij ze zelf een actieve rol kunnen spelen.
  4. De ouders/verzorgers steunen.
    - De ouders/verzorgers die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
    - Informatie en advies geven over pesten en de manier waarop pesten kan worden aangepakt.
    - Stimuleren dat ouders elkaar op een respectvolle en oplossingsgerichte manier aanspreken op pestgedrag van hun kind. Het is namelijk een gezamenlijk probleem.
    - In samenwerking met ouders en school het pestprobleem aanpakken.
    - Zo nodig ouders/verzorgers doorverwijzen naar professionele hulp.
  5. De leerkrachten steunen bij de aanpak van het pestprobleem.
    - het team is geschoold in het programma 'Vreedzame school'. Nieuwe leerkrachten worden ingewerkt in dit programma.
    - Zo nodig volgen leerkrachten cursussen of bijscholing over dit onderwerp.
    - De leerkrachten werken aan het tot stand brengen van een algemeen beleid rond veiligheid en pesten.
    - Er is binnen de overlegstructuur tijd en ruimte om met andere collega's te praten over individuele problematiek van kinderen rondom sociale omgang.
    - De zorgstructuur van de school is zo ingericht dat de IB-er regelmatig overleg heeft met de leerkracht over de klas en over individuele leerlingen. Bij problemen ondersteunt de IB-er in het zoeken naar een oplossing.

Het team stelt zich ten doel de school een veilige plek te laten zijn. Dit doet zij door duidelijk stelling te nemen tegen het pesten, en een duidelijke aanpak ervan. Iedere leerkracht heeft een signalerende functie. Wanneer de leerkracht pestgedrag signaleert is hij/zij verantwoordelijk voor het aanspreken van de betrokkenen en het informeren van de ouders van de leerling die gepest wordt, maar ook de ouders van de leerling die pest.

Kinderen of ouders kunnen ook zelf initiatief nemen om pestgedrag met de leerkracht te bespreken.

Ouders hebben een belangrijke taak in het bewaken en bewaren van de veiligheid op school. Het is belangrijk dat de ouders hun kinderen vertellen over de gevolgen van pesten en hun kinderen wijzen op hun verantwoordelijkheden. Als een ouder merkt dat zijn/haar kind wordt gepest of zélf pest, is het van belang om samen met de leerkracht van het kind te kijken welke mogelijkheden er voorhanden zijn om het pestgedrag zo snel mogelijk een halt toe te roepen.

School en ouders kunnen er zo samen voor zorgen dat de school een veilige school blijft. Een plek waar ieder kind zich veilig kan ontwikkelen.

11.3 DE AANPAK VAN ONAANGEPAST GEDRAG

Als een kind geen rekening houdt met anderen, de gevoelens van anderen of de spullen van anderen, dan volgen we deze stappen:

- Het onaangepast gedrag wordt duidelijk benoemd in een 'ik boodschap'. Ik zie dat jij de schaar afpakt van Jan, ik zie dat Jan het niet leuk vindt. Is dat jouw bedoeling?
- Als het niet de bedoeling is van het kind, worden er samen met de leerkracht positieve alternatieven bedacht voor zijn/haar gedrag.
- De leerkracht houdt toezicht op/helpt het kind om een alternatief uit te voeren.
- Zo nodig worden er excuses gemaakt aan het andere kind.
- Als het wel de bedoeling is of het gedrag gaat door, wordt het kind uit de situatie gehaald. Er volgt een time-out in een andere klas.
- Na een afkoelingsperiode gaat de leerkracht in gesprek met het kind en de leerkracht herhaalt de ik-boodschap.
- Als het wordt begrepen door het kind, kan het terug naar de klas en maakt het zo nodig excuses aan het andere kind of aan de leerkracht.
- Bij het doorgaan van het gedrag, blijft het kind in de time-out situatie. Er wordt na schooltijd verder gepraat met het kind. De ouders worden op de hoogte gebracht.
- In overleg met ouders wordt samen met het kind naar een oplossing gezocht om dit gedrag in de toekomst te voorkomen.
- Bij onaangepast gedrag wordt er naar ouders gebeld als het kind niet luistert na een time-out of als er sprake is van frequent onaangepast gedrag.

11.4 DE AANPAK VAN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Als een kind gebruik maakt van geweld, zowel fysiek als verbaal, dan volgen we deze stappen:

- Het grensoverschrijdende gedrag wordt benoemd in een 'ik-boodschap zonder vraag met consequentie' en het kind wordt direct in een time-out situatie gezet. Ik zie/hoor dat je slaat/schopt/brutaal bent. Ik accepteer jouw gedrag niet. Met dit gedrag kan je niet in de klas zijn, ik breng je naar juf/meester. In de pauze/na schooltijd praten wij hierover. Voor de leerlingen van groep 1 t/m 3 wordt er gekeken naar het kind. Een time out in een andere klas kan nog teveel impact hebben en het doel voorbijschieten. De leerkracht schat per situatie in wat effectief is en heeft de keus om bovenstaande procedure te volgen of brengt de leerling naar een plek in de buurt van de klas of een plek in de klas voor een time out periode. Na de time out periode bespreekt de leerkracht het gedrag met de leerling.
- Na een afkoelingsperiode in een andere klas schrijft het kind zelf het verhaal op wat er volgens hem/haar gebeurd is. Na schooltijd praat de leerkracht hierover met het kind. Voor onderbouw kinderen die nog niet goed een verhaal kunnen schrijven wordt er bekeken welke

consequentie passend is. Bijvoorbeeld: een tekening maken voor het “slachtoffer”, excuus aanbieden, enz.

- Tijdens het gesprek na de time-out vertelt de leerkracht concreet aan het kind welk gedrag verwacht wordt.
- De leerkracht vraagt na of het kind dit begrijpt.
- De leerkracht vraagt na of het kind zich hieraan gaat houden.
- Als het kind dit van plan is, dan kan het de volgende dag of na de pauze terug naar de klas.
- Als het kind dit niet van plan is, dan blijft het in de time-out situatie.
- In overleg met de ouders wordt eventueel samen met het kind naar een oplossing gezocht om dit gedrag in de toekomst te voorkomen.
- Bij grensoverschrijdend gedrag wordt er altijd naar ouders gebeld. Dit kan tijdens de time-out zijn als een kind zich niet aan de regels wil houden. Dit kan ook achteraf zijn als het kind zich tijdens de time-out aan de regels heeft gehouden.

12. LEERLING-VOLG-SYSTEEM

Voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling nemen we de volglysten van de Vreedzame School af. In leerling-besprekingen, groepsoverleg en in het zorgoverleg worden de sociaal emotionele ontwikkeling en het groepsklimaat besproken (pestgedrag signaleren, bespreken en aanpakken is hier een onderdeel van). In groep 5 t/m 8 wordt door middel van de veiligheidsthermometer (Vreedzame School) 2 keer per jaar (november en maart) een analyse van het gevoel van veiligheid gemaakt (hierin zitten ook de specifieke vragen rondom pesten) en met de leerlingen besproken (op groepsniveau en wanneer nodig op individueel niveau).

BIJLAGE OVERZICHT REGELS

Schoolregels

- We gaan respectvol met elkaar om
- Wat we van elkaar verlangen, vatten we samen in een paar hoofdregels:
  - Gedraag je gewoon;
  - Zorg dat iedereen zich veilig voelt;
  - Heb respect voor verscheidenheid;
  - Houd de school en de omgeving netjes;
  - Houd je aan de afspraken.
- Mobieltjes zijn niet toegestaan op school en niet tijdens schoolreizen en schoolkampen.
- De leerlingen mogen een kwartier voor aanvang van de lessen op school komen. Op het plein en het speelveldje wordt er door twee leerkrachten toezicht gehouden.
- Tussen de herfstvakantie en Pasen spelen de leerlingen alleen op het plein. Het speelveldje is dan te nat. Leerlingen mogen dan in de pauze voetballen op het plein. Dit geldt niet voor schooltijd (dan niet voetballen).
- Kleuters mogen alleen op het plein spelen.
- Als er een conflict tussen één of meerdere leerlingen is, gaan de betreffende leerlingen naar het bankje bij de hoofdingang om daar middels het stappenplan (met of zonder hulp mediators) van de Vreedzame School het probleem/conflict op te lossen.
- Wanneer een leerling de regels overtreedt, wordt deze door de leerkracht daarop aangesproken. Gebeurt het nog een keer (ernstig verstorend gedrag), volgt er een sanctie (ouders worden gebeld).
Valt de leerling in herhaling, volgt er overleg met de directeur. Mocht het dan nog een keer voorkomen, worden de ouders gebeld en de directeur maakt een aantekening. Goed gedrag wordt beloond en de leerling kan verdienen, dat de aantekening weer wordt verwijderd. Mocht het niet baten, kan de leerling een tijdje geschorst worden.
- Wanneer leerlingen structureel te laat komen, wordt dit gemeld bij de directeur. Deze neemt contact op met de ouders. Wel belangrijk dat leerkracht dit goed registreert.

- De leerkracht van groep 1/2 bepaalt of het materiaal uit de schuur gebruikt kan worden en kan blijven staan. Leerkrachten zien erop toe dat materialen op de juiste plek worden teruggezet. De leerkracht pakt zelf de sleutel.
- Fietsjes etc. mogen alleen door leerlingen uit groep 1 en 2 (kleuters) gebruikt worden.
- Spullen gebruiken waar ze voor zijn bedoeld. Dus geen springtouwen etc. vastmaken aan speeltoestellen.
- Voor schooltijd blijven we buiten. De tassen kunnen buiten bij de deur liggen. Bij slecht weer mogen de tassen in het portaal tje.
- De leerlingen doen hun jas in de luizencape en hangen deze op.
- De leerlingen gaan zoveel mogelijk voor schooltijd en in de pauze naar de wc. WC-regel: niet meer dan 1 leerling per groep naar de wc (dus niet 2 of meer tegelijk). Niet voor 9:00 uur, na de pauze niet voor 11:00 uur en 's middags niet voor 13:30 uur. De leerlingen hoeven niet te vragen. Ze mogen gewoon heen gaan, behalve tijdens een instructie.
- Rustig lopen in de school.
- Van 10.05 tot 10.15 uur wordt er door de leerkracht voorgelezen of het Jeugdjournaal gekeken. Van 10.15 tot 10.30 uur is er pauze voor groep 3 t/m 8.

BIJLAGE 5 INSTEMMING

Geesbrug, december 2016

Namen de directie,

G.J. Stegeman

Namens de MR,

N. Esders (voorzitter)